

N:o 27.

Ank. till Riksd. kansli den 10 mars 1891, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående afsättande af räntebärande obligationer till nominelt belopp af 3,000,000 kronor till garantifond för aktiebolaget sågverksearnes garantiförening. (R. A.)

Sedan 1881 års Riksdag medgifvit, att, för beredande af tillfälle för det enligt nådiga kungörelsen den 6 juni 1879 grundade aktiebolaget sågverksearnes garantiförening att fortsätta sin verksamhet under ytterligare tio år utöfver den dittills fastställda tiden eller april månad 1882, fortfarande skulle afsättas af riksgäldskontoret utfärdade obligationer till nominelt belopp af tre millioner kronor för att utgöra en garantifond för bolaget under vissa för bolagets ordnande föreskrifna vilkor, samt Kongl. Maj:t den 9 september 1881 för bolaget fastställt reglemente och bolagsordning, enligt hvars § 27 bolaget, derest ej på dess ansökning ny oktroj af Kongl. Maj:t meddelas, skall upplösas i april 1892, så har styrelsen för nämnda bolag, jemte förmälan, att det af flera skäl ansetts för trävarurörelsen i dess helhet vara af stor vigt, att bolagets verksamhet fortfore, samt med bifogande af ett vid bolagsstämma med delegarne i bolaget den 28 april 1890 hållet protokoll, innefattande uppdrag för styrelsen att hos Kongl. Maj:t söka ny oktroj för bolaget utan ändring i bolagsreglementet, med styrelsen öppen lemnad rätt att, derest den så funne lämpligt, göra hemställan om oktroj på obegränsad tid, i en till Kongl. Maj:t ingifven skrift anhållit, att förnyad oktroj med samma statsgaranti som hittills måtte för tiden från april 1892 bolaget meddelas, samt hemställt, huruvida icke sådan oktroj kunde, för att bereda bolaget

tillfälle att, på sätt bolagsreglementet äfven angåfve, genom utfärdande af obligationer fylla lämplig andel af sitt lånebehof, meddelas på obegränsad tid eller, derest sådant pröfvades ej böra ske, på någon längre tid, såsom 30 till 40 år.

Med anledning häraf har Kongl. Maj:t, som icke ansett ny oktroj för bolaget böra meddelas för längre tid än tio år, i en den 23 sistlidne januari till Riksdagen aflåten, till statsutskottet remitterad proposition (n:o 18) föreslagit Riksdagen medgifva, att af riksgäldskontoret utfärdade obligationer till nominelt belopp af tre millioner kronor, löpande med $3\frac{1}{2}$ procent årlig ränta och i öfrigt af hufvudsakligen enahanda beskaffenhet som de till allmänna hypoteksbanken såsom grundfond öfverlemnade obligationer, må, för att bereda aktiebolaget sågverksegarnes garantiförening tillfälle att fortsätta sin verksamhet i enlighet med de i gällande reglemente och bolagsordning innefattade bestämmelser under ytterligare 10 år utöfver den hittills fastställda tiden, vid den löpande oktrojens utgång afsättas att utgöra bolagets garantifond i utbyte mot de obligationer, som för enahanda ändamål nu äro till bolaget öfverlemnade och hvilka vid nyssnämnda tidpunkt böra till riksgäldskontoret återställas.

Af ett den kongl. propositionen vidfogadt utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden inhemtas att aktiebolagets styrelse i ofvan berörda till Kongl. Maj:t ingifna skrift erinrat, att, ehuru bolaget under de senare åren, till följd af den ymniga penningetillgången inom landet och den i allmänhet förbättrade ställningen på trävarumarknaden, icke i synnerligt hög grad anlåtats af lånesökande, bolagets tillvaro säkerligen uti icke oväsentlig mån bidragit att sänka räntan å förlagslånen i allmänhet och gifva stadga åt marknaden. Af vida större betydelse blefve dock antagligen bolagets framtida verksamhet, derest förnyad oktroj meddelades bolaget. Tecken visade sig nemligen till minskad penningetillgång, och de pris, som kunde erhållas för svenska trävaror, vore allt annat än tillfredsställande. Funnes då ej tillfälle att på drägliga vilkor erhålla nödigt förlag, tvingades en del sågverksegare att till hvad pris som helst bortslumpa sitt lager och derigenom än ytterligare förvärva marknads ställning. Men den före bolagets tillkomst vunna erfarenhet hade ock visat, att, under tider af knapp penningetillgång, bankinrättningar och öfriga långgifvare ej mäktade förse sågverksegare med erforderligt förlag; och då det svårligen läte sig göra att vid en inträffande kris anordna en tillfällig hjälp af betryggande beskaffenhet, skulle det för trävarurörelsen innebära en stor fara att icke hafva att tillgå en permanent institution af oomtvistelig kredit och med särskild uppgift

att följa denna rörelses utveckling samt tillgodose dess behof. Då nu trävarurörelsen vore en af landets viktigaste näringsgrenar, och staten derjemte såsom den ojemförligt störste skogsegaren hade ett särskildt intresse i densammas betryggande, måste bolagets fortvaro anses vara äfven ur det allmännas synpunkt af synnerlig vigt och full anledning förefinnas att låta bolaget fortfarande åtnjuta den nu anvisade garantifonden, helst densamma genom bestämmelserna i bolagsreglementet vore så betryggad, att dess användande icke gerna kunde ifrågakomma.

Fullmäktige i riksgäldskontoret, hvilka lemnats tillfälle att i ärendet sig yttra, anförde, bland annat, att de riksgäldskontorets obligationer, hvilka utgjorde bolagets nuvarande garantifond, vore förskrifna med $4\frac{1}{2}$ procent årlig ränta, men att 1890 års Riksdag förordnat, att allmänna hypoteksbankens grundfond skulle bestå af svenska statsobligationer löpande med $3\frac{1}{2}$ procent ränta; och hemstälde, att i öfverensstämmelse härmed de obligationer, som kunde komma att afsättas till garantifond åt aktiebolaget sågverksegarnes garantiförening, för att bereda bolaget tillfälle till fortsatt verksamhet äfven efter april 1892, måtte förskrifvas att löpa med $3\frac{1}{2}$ procent ränta samt i öfrigt, på sätt 1879 års Riksdag förordnade i fråga om de obligationer, som då skulle lemnas till reservfond åt bolaget, vara af hufvudsakligen enahanda beskaffenhet som de till allmänna hypoteksbanken såsom grundfond öfverlemnade.

Då, på sätt chefen för finansdepartementet till statsrådsprotokollet anført, ifrågavarande kreditanstalt fortfarande lärer få anses vara af ett afsevärdt gagn för sågverksindustrien, och staten därför såsom den störste skogsegaren skäligen synes böra lemna sin medverkan till upprätthållande af sagda anstalt, hemställer utskottet,

att Kongl. Maj:ts ofvan berörda framställning må vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 10 mars 1891.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.